

Dr. Bodnár Melinda*:

Egy helyen mazsolázhathatják ki a befektetők a legjobb uniós cégeket

Az Európai Bizottság a tőkepiaci unióra vonatkozó cselekvési tervében tett javaslatot az Európai Egységes Hozzáférési Pont létrehozására, amelyet tavaly novemberben publikáltak. Az Unió ez alapján az előző évben egy új online felület kialakítását kezdeményezte, amely a meglévő tagállami és uniós pénzügyi nyilvántartásokat, fenntarthatósággal kapcsolatos információkat és vállalati adatbázisokat kapcsolja össze. Ráadásul az uniós vállalatokra vonatkozó információkat olyan egységes formátumban összesíti, amely a befektetők számára könnyen elérhetővé, átláthatóvá és összehasonlíthatóvá válik. Mindez – különösen a kisebb tagállamokban – felkeltheti a befektetők figyelmét e cégek iránt.

A Covid19-válságot követő helyreállítás keretében újra napirendre került az uniós tőkepiacok integrációjának kérdése. Az Európai Bizottság (Bizottság) álláspontja szerint ugyanis az egységes uniós tőkepiacok megfelelő finanszírozási lehetőséget tudnak nyújtani az uniós gazdaság helyreállításához.

A Bizottság azonban több olyan tényezőt is azonosított, amelyek hátráltatják e cél megvalósulását. Noha az Unióban a vállalatokra vonatkozó, nyilvánosságra hozandó pénzügyi adatok elérhetőek, azonban ezek rendkívül széttagoltak. Az **integrált adatkezelés uniós szintű hiánya** kifejezett hátrányt jelent, mivel növeli a felhasználók (befektetők) költségeit, és egyúttal akadályozza a befektetési stratégiák uniós szintű bővítésének lehetőségét. Ezen felül az ESG (Environmental, Social and Governance) adatok és a fenntarthatósággal kapcsolatos információk sem állnak még rendelkezésre megfelelően, annak ellenére, azok nyilvánosságra hozatalára egyre nagyobb az igény. Ezen „adathiány” pedig akadályozza az ESG-tevékenységek finanszírozását.

A pénzügyi és ESG adatok és információk átláthatósága megkönnyítené az uniós vállalatok finanszírozhatóságát. Ezért a Bizottság a finanszírozás növelése szempontjából kulcsfontosságú tényezőnek nevezte azt, hogy a befektetők hozzáférhessenek a vállalatokra vonatkozó összehasonlítható és egyúttal könnyen elérhető adatokhoz. Az uniós jogalkotó az azonosított problémák kezelése érdekében alkotta meg az ESAP létrehozására irányuló [javaslatát](#), amely a pénzügyi, valamint a fenntarthatósági információk egy egységes ponton való hozzáférhetőségét célzó, rendkívül innovatív, ambiciózus projekt.

A javaslat szerint az ESAP (European Single Access Point) platformon **kötelezővé válik a pénzügyi szolgáltatásokra, a tőkepiacokra és a fenntartható finanszírozásra** vonatkozó (a hatályos jogi szabályozás alapján közzeendő) **adatoknak az ESAP platformon keresztül nyilvánosságra hozatala.** Hangsúlyozandó, hogy a javaslat **nem vezet be új adatszolgáltatási követelményeket**, hanem az uniós ágazati jogi aktusokban előírt, meglévő közzétételi követelményekre támaszkodik. Az „egyszeri adatszolgáltatás” elvének fontossága ugyanis alapelv volt a jogalkotó számára, így elkerülhetővé vált az adminisztratív többletterhek és a vállalatok által teljesítendő új adatszolgáltatási kötelezettségek bevezetése.

A javaslat lehetővé teszi az **önkéntes adatszolgáltatást** is, mivel a vállalatok az Unióban nyújtott pénzügyi szolgáltatások, az uniós tőkepiacok vagy a fenntarthatóság szempontjából lényeges azon információkat, amelyek gazdasági tevékenységükhöz kapcsolódnak, saját döntésük alapján is nyilvánosságra hozhatják. Ez különösen fontos a kkv-k számára, amelyeknek az az érdekük, hogy a potenciális befektetők számára jobban láthatóvá váljanak.

Az ESAP **funkcióját tekintve egy felhasználóbarát, az** Unió összes hivatalos nyelvén elérhető **webportál** lesz, amelyen a keresési, információ-megtekintési, valamint gépi fordítási funkció, továbbá letöltési és értesítési szolgáltatás is igénybe vehető majd.

Az új egységes hozzáférési pont létrehozása az üzleti nyilvántartások összekapcsolására szolgáló, a [társasági jogi irányelvvél](#) összhangban létrehozott rendszertől (BRIS) elkülönítetten történik majd. Ez lehetővé teszi mindkét rendszer számára, hogy saját szabályaik alapján működjenek, minimális átfedéssel, amely csupán egyes számviteli dokumentumokra korlátozódik (pl. pénzügyi kimutatások, könyvvizsgálói jelentések). Az **ESAP kiegészíti a BRIS-t**, amely az [európai igazságügyi portálon](#) keresztül a korlátolt felelősségű társaságokkal kapcsolatosan nyújt nyilvánosan hozzáférhető információkat.

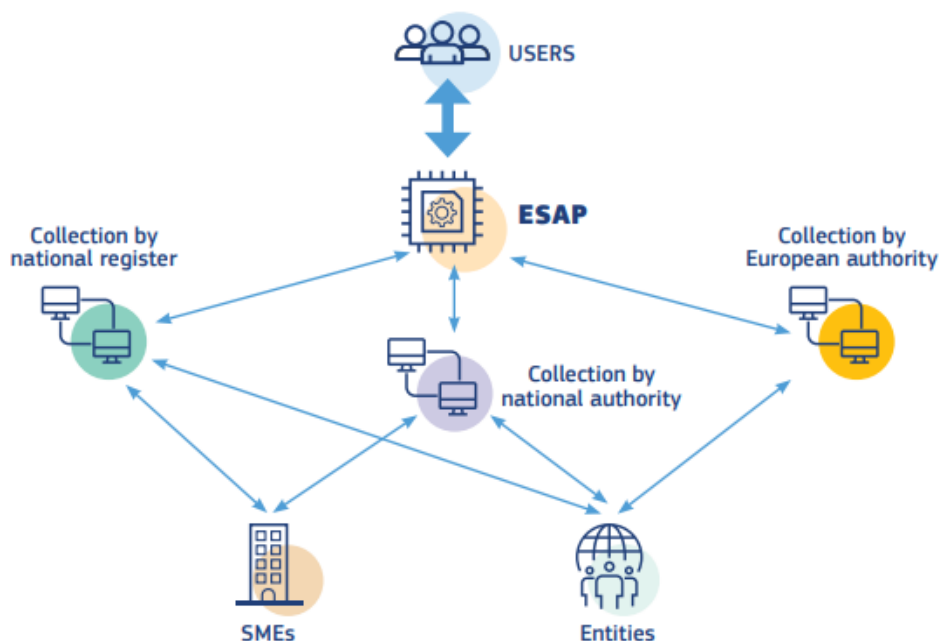
Az ESAP platform **létrehozása és működtetése az Európai Értékpapír-piaci Hatóság (ESMA) feladata** lesz. A javaslat szerint az ESMA szorosan együttműködik majd az Európai Bankhatósággal (EBA) és az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatósággal (EIOPA) is. A vállalatok által rendelkezésre bocsátott **adatok gyűjtése és tárolása a gyűjtőszervezetek, az ún. „collection body”-k feladata** lesz. Ilyen szervnek minősül az EBA és az EIOPA, valamint a tagállami felügyeleti hatóságok is. A gyűjtőszervezetek listáját az ESMA az ESAP internetes portálján teszi közzé.

A Bizottság azt javasolja, hogy az információgyűjtés és az ESAP-on keresztüli hozzáférhetővé tétel azokkal az információkkal kezdődjön, amelyek – az ágazati uniós jogi aktusok alapján – **géppel olvasható formátumban már rendelkezésre állnak**. A vállalatok által beküldött **információk helytállóságáról maguknak a vállalatoknak kell gondoskodniuk**. A gyűjtőszervezetek ezt követően megküldik az információkat az ESMA-nak, amelynek a lehető leghamarabbi időpontban kell közzé tennie azokat az ESAP-on. Fontos, hogy az adatokat nem továbbíthatják automatikusan az ESMA felé, mert a gyűjtőszervezetek ellenőrizniük kell azokat. Amennyiben az információk nyilvánvalóan nem helyénvalóak, visszaélést valósítanak meg, vagy egyértelműen kívül esnek a szolgáltatandó információk körén, a megküldött információkat visszautasítják.

Az ESMA-nak **hatékony és arányos IT biztonsági rendszert** kell létrehoznia az ESAP működtetésére, és biztosítania kell az adatok eredetiségének, elérhetőségének, integritásának és a személyes adatok védelmének a megfelelő szintjét. Az ESMA-nak továbbá konzultálnia kell a gyűjtőszervezetekkel **a kiberbiztonsági aspektusokról**.

A javaslat szerint az ESMA biztosítja az ESAP-on elérhető információkhoz való **diszkriminációmentes, közvetlen, azonnali és ingyenes hozzáférést bárki** (tehát akár harmadik országbeli felhasználó) **számára** is. Kivételes esetekben – például nagymértékű adatletöltés során vagy rendszeresen frissülő adatokra vonatkozó adatkérésnél – az ESMA díjat is felszámíthat mindezért. A díjszabás azonban nem haladhatja meg az ESMA-nál a szolgáltatásnyújtással összefüggésben felmerült

költségeket. A díjszabás alanyai az ún. „power users”-ek lesznek, azaz olyan vállalkozások, amelyek az ESAP-ban foglalt adatok alapján további szolgáltatásokat nyújtanak.

Forrás: Jean-François Pons: THE EUROPEAN SINGLE ACCESS POINT: A GAME-CHANGER FOR ESG DATA?

Egy megbízható és hatékony, az Unióban nyújtott pénzügyi szolgáltatásokra, az uniós tőkepiacokra és a fenntarthatóságra vonatkozó nyilvánosan hozzáférhető információkra kiterjedő ESAP platform létrehozása érdekében az e területet szabályozó irányelvek és rendeletek egy részét egy-egy **átfogó módosító irányelv, illetve rendelet** fogja módosítani. Ennek célja, hogy azokat **az információk formátuma és a gyűjtőszervezeteknek való megküldése** érdekében az ESAP-ra vonatkozó önálló rendelkezéssel egészítse ki.

Az ESAP projekt alkalmazási körét – az arányosság elvének szem előtt tartásával – **szakaszosan vezetik be** (előreláthatólag 2024-től 2026-ig fokozatosan), ami az információk gyűjtésének és a platformon történő közzétételének **folyamatos bővítését** vonja maga után. A javaslatot érintő célzott konzultáció kulcsfontosságú tényezőként azonosította, hogy legalább az ESG kérdésekre vonatkozó – például az [uniós Taxonómia rendelet](#)ből fakadó – információk, valamint az értékpapír-kibocsátókra vonatkozó **átláthatósági irányelv** és az általuk közzéteendő tájékoztatót szabályozó **Prospektus rendelet** hatálya alá tartozó információk már kezdettől fogva hozzáférhetőek legyenek az ESAP-on keresztül.

Összességében az ESAP létrehozása által lehetőség nyílik **a pénzügyi adatokhoz való hozzáférés megkönnyítésére**, azáltal, hogy csökkennek az adatkeresési és adatfeldolgozási költségek mind az adatfelhasználók, mind a nyilvánosságra hozatali kötelezettség alá tartozó vállalatok számára. Emellett könnyebbé válik a kkv-k adatainak az elérhetősége és ezáltal ezen vállalatok finanszírozhatósága is javul.

Az ESAP-on keresztül továbbá lehetővé válik a **fenntarthatósággal kapcsolatos információk egy platformon történő közzététele**. A javaslat megköveteli a nyilvánosság számára közzétett információk **formátumának harmonizálását és szabványosítását, és egyúttal növeli a géppel olvasható adatok elérhetőségét**, amely megkönnyíti a befektetők számára az adatok összehasonlíthatóságát. Hosszabb távon **a pénzügyi és ESG-adatokhoz való zökkenőmentes hozzáférés elősegíti az uniós tőkepiacok integrációját**, lendületet adva egy erősebb, virágzóbb és fenntarthatóbb EU-ba való befektetésnek.

** A szerző a Magyar Nemzeti Bank vezető szabályozási szakértője*

„Szerkesztett formában megjelent Napi.hu portálon 2022. november 18-án.”